

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. IV. An, & quomodo potestas delegata per rescriptum, finiatur per
revocationem delegantis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

etiam; in utroque enim habes jus ad beneficium primò vacaturum.

1615. Ad rationem in n. 1613. Resp. dupliciter alicui imponi posse *mandatum* de faciendò aliquid, primò, *quando gratia fit* alicui in effectu; secundò, quando nondum fit in effectu; quo posito: dist. maj. illa obligatio, seu necessitas transit in *mandatum de gratia, que in effectu fit*, C. secus, N. ma. si in effectu fieret, non tam haberet rationem gratiæ ipsi factæ, sed potius oneris; dist. min. sed *mandatum* expirat morte mandantis re adhuc integra, quando in effectu fit *mandatario*, C. tertio, N. min. & sub eadem distinctione consequ. *Mandatum* igitur datum alicui, ut provideat tertio, huic actu tribuit jus ad id, in quo providendus est, consequenter continet gratiam in effectu illi factam; tale autem *mandatum* non expirat morte mandantis, cum coipso res (utpote *facta*) non sit integra.

1616. Hanc tamen doctrinam limita, ut *mandatum de providendo* tunc contineat gratiam *factam*, quando est de providendo *certæ personæ, in re certa, & determinata*; nam in re *incerta, & non determinata* non potest dici *gratia facta*, sed *facienda*; tunc enim pendet adhuc ex arbitrio *mandatarij determinatio rei*; sicut nec, si non determinatur *persona cui*. Quidquid enim alicui fit, & *factum esse* dicitur, in *persona determinata* fuit, aut *factum est*; hoc autem contingere non potest, cum non determinatur, in quo fiat; sic Molina *cit. n. 2.* Requiritur etiam aliqui, ut *gratia dicatur facta*, in eo, cui fit, acceptationem, quia est quædam donatio, quæ non censetur *facta* prius, quàm accedat *donatarij acceptatio*; sed aliud est, ut *gratia sit facta ex parte concedentis*; aliud, ut sit *firma, & revocari non possit à concedente*: acceptatio ad secundum, non ad primum requiritur; ita Suarez l. 8. de legib^o, c. 31. n. 21. Sanchez *cit. l. 8. D. 28. n. 43. & 69.*

§. IV.

An, & quomodo potestas delegata per rescriptum, finiatur per revocationem delegantis?

1617. Supponendum, quòd, si habens jurisdictionem ordinariam, eam alicui delegavit, etiam ad universalitatem causa-

rum, sive pro interno, sive externo foro possit eam pro arbitrio revocare; cum sic utatur jure suo, & disponat de re quasi propria. Delegatus enim non in vi jurisdictionis suæ, sed delegantis operatur; ita Felinus in c. Novit, 13. de Judic. à n. 80. Sanchez *cit. D. 33. à n. 6.* Hinc quando dicitur, *jurisdictionem finiri revocatione delegantis*, sensus est, eam expirare *in persona*, cui commissa fuit; non *in se*, cum maneat in delegante.

Quæstio autem est, an *jurisdictio delegata* finiatur in delegato per revocationem delegantis, etiam quando res non amplius est integra? responsio est affirmativa juxta L. 58. ff. de Judic. ibi: *judicium solvitur, prohibente eo, qui judicari jussit*; quod verum esse vult glossa ibid. etiam si revocatio fiat post litem contestatam; & quidem, ubi causa revocandi *justa est*, etiam licet; *si revocatio non cedit in damnum tertij, vel mandatarij*. Mandans enim, loquendò universim, etiam re integra, *mandatum* revocare potest, *secundo aliorum damno*; constat ex §. 9. Instit. *Quomodo mandatum finiatur*, ibi: *rectè quoque mandatum contractum, si, dum adhuc integra res sit, revocatum fuerit, evanescit*. Nam si revocatio fieret *re non integra*, usu jam factò, ratione cujus interest *mandatarij*, ut si sumptus jam fecisset, *indemnis servandus est à mandante*; arg. L. 15. ff. cod.

Quæstio est 2. quando talis revocatio sortiatur effectum, in ordine ad hoc, ut in delegato finiatur *jurisdictio commissa*? Resp. quòd non nisi postquam literæ revocationis *Commisario* fuerint præsentatæ, ac intimatæ, *cit. L. 3. & c. cum contingat*, 24. de rescript. ubi querenti propter literas ad diversos *Judices* impetratas super aliqua lite dubitatio nascitur, cui *mandato* parendum? an primo? an secundo? Innocentius III. *Archi-Episcopo Rothomogenfi* rescriptit: *credimus distinguendum: an, cum primum mandatum recepisse dignosceris, tibi forsitan innotuerit inter illos, & alios super jurisdictione discordiam suscitata, an super hoc nihil omnino scivisti? Et quidem si super contentione hujusmodi nihil tibi penitus innotescat, cum primum mandatum recipere te contingit: illud debes humiliter executioni mandare. Sed si postea con-*

tra-

trarium tibi ab aliis demandatur, tunc literarum ad utrosque à Sede Apostolica obtentorum copia postulata (quas tibi auctoritate presentium districtè præcipimus exhiberi, si ex ipsarum tenore deprehenderit evidentè, ita quòd non sit aliquatenus hæsitandum) quòd literæ, quæ ad illos, à quibus secundum mandatum receperis, impetratæ noscuntur, expressè revocent literas aliorum: tu illud intrepidus exequaris, quòd tibi secundò locò mandatur. Si verò ex literarum inspectione manifestè tibi constet, quòd literæ obtentæ ad illos, qui primò dedere mandatum, nullatenus exequaris. Quòd si super hoc tibi meritò fuerit dubitandum: ad exequendum secundum mandatum te procedere non oportet, donec juxta cuiusdam nostræ constitutionis tenorem inter eos hujusmodi concertatio sopiatur. Et idipsum facere debes, si primò mandatò receptò, & nondum executioni mandatò, tibi forsàn innotuerit, quòd inter se super jurisdictione demandata cœperint discipitare. Ex quo vides, si mandatarius (mandato revocato) revocationis ignatus, procederet in causa mandata, ejus actus valere perinde, ac si nulla revocatio facta esset. Hoc tamen limitandum est, ut non procedat in mandato ad contrahendum matrimonium, nomine mandantis. Nam tale mandatum expirat hoc ipso, quòd mandans, ante contractum matrimonium, voluntatem suam mutet, etiam ignorante mandatario, seu Procuratore, per c. 9. de Procurat. in 6. id, quòd etiam procedit in mandato manumissionis, per l. 4. ff. de manumissis vindictâ; ratio est, quia in his casibus mandatarius non est propriè Procurator; sed tantum internuntius voluntatis ejus, à quo mittitur.

1610. Ex dict. collig. 1. mandatum gratiæ faciendæ per mandantem semper validè revocari, quando res est integra, modò caveatur damno tertii, ut diximus, n. 1618. & revocatione intimata mandatario, in hoc jurisdictionem ei delegatam tunc expirare; non autem, antequam ei intimata sit, excepto casu mandati ad matrimonium contrahendum, ut constat à num. 1619. dixi, gratiæ faciendæ. Nam ubi gratia jam facta est, qualiter evenire diximus, cum mandatarius tenetur exequi mandatum, revocatio mandati non ob-

stat; cum id, quòd jam factum est, infectum fieri nequeat; nam tunc res non est amplius integra. Dixi, quando res integra est; cum in hoc communiter Auctores conveniant; quando autem non amplius est integra, etsi aliqui judicent, revocationem, etiam intimatam mandatario, non operari, ut in eo tunc desinat jurisdictione commissa; contrarium tamen (extra casum matrimonii) dicendum esse, modò caveatur periculo tertii, constat ex num. 1618.

Collig. 2. etiam Principis delegatum, qui totam jurisdictionem sibi delegatam alteri subdelegavit, posse illam revocare, re adhuc integra, ex t. Quamvis, 6. h. t. in 6. Si autem non totam, sed tantum partem causæ, etiam re non integra, poterit revocare jurisdictionem subdelegatam. Nam in hoc casu locum habet, quòd dicitur l. 58. ff. de Judic. Vetante eo, qui judicare jusserat, vel ejus Superiore, judicium solvitur.

§. V.

Qualiter potestas delegata per rescriptum finiatur morte mandantis?

Supponendum 1. in omni commissio-
1622. Sine per rescriptum esse attendendum, an mandatum, in rescripto contentum, contineat delegationem jurisdictionis contentiosæ, qualia sunt rescripta justitiæ, ut partibus ministretur justitia; an verò contineat rationem beneficii, & gratiæ, ut sunt facultates absolvendi à rescriptis, dispensandi in impedimentis matrimonii, suscipiendi ordines ab alieno Episcopo, extra tempora, &c. Suppon. 2. in hac quæstione (an jurisdictione delegata expiret morte delegantis?) per mortem, in ordine ad finiendam jurisdictionem in delegato, etiam venire ejus depositionem ab officio; sic glossa in c. Licet, 3. h. tit. V. re integra; Abbas ibid. n. 7. Sanchez l. 8. matr. D. 28. num. 32. quibus positus:

Communis regula est: jurisdictionem
1623. delegatam in causis justitiæ, seu ad lites in delegato (re adhuc integra) expirare naturali morte delegantis. Constat ex c. Relatum, 19. ibi: respondemus, quòd si lis fuerit ante prænominati abitum contestata,